JULIANE KOKOTT
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2005. december 15. [1]

I – Bevezetés

1. Jelen ügyben a felek arról vitáznak, hogy a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelvvel (a továbbiakban: élőhely irányelv) [2] összeegyeztethető-e a rókák hurokcsapdával történő vadászatnak engedélyezése egyes érintett területeken.

2. Az élőhely irányelv tiltja többek között a vidrák (Lutra lutra) szándékos megölését és szándékos befogását. A Bizottság attól tart, hogy az engedélyezett hurokcsapdákkal – a tervezettől eltérően – nemcsak rókákat, hanem vidrákat is befognak.

II – Jogi háttér

A – *Az élőhely irányelv szabályai*

3. Az élőhely irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontja így szól:

„A tagállamok megteszik a szükséges intézkedéseket a IV. melléklet a) pontjában felsorolt állatfajok természetes elterjedési területükön való szigorú védelmének érdekében, megtiltva az alábbiakat:

a) e fajok vadon befogott példányainak szándékos befogásának vagy megölésének bármely formája [helyesen: e fajok természetben előforduló példányainak bármely módon történő szándékos befogása vagy megölése];

b) e fajok szándékos zavarása, különösen párzás, utódnevelés, áttelelés és vándorlás idején;

[...]”

1 – Eredeti nyelv: német.

2 – HL L 206., 7. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 102. o.

4. Az élőhely irányelv 12. cikkének (4) bekezdése a következőképpen egészíti ki a védelmet:

„A tagállamok folyamatos figyelőrendszert hoznak létre a IV. melléklet a) pontjában felsorolt állatfajok véletlen befogásának és megölésének ellenőrzése céljából. Az összegyűlt adatok ismeretében a tagállamok további kutatási és védőintézkedéseket hoznak annak biztosítására, hogy az állatok véletlen befogása és megölése ne legyen jelentős negatív hatással az érintett fajokra."

5. Az élőhely irányelv IV. mellékletének a) pontjában szerepel a vidra, a róka azonban nem.

B – *A berni egyezmény*

6. Az élőhely irányelv 12. cikkében foglaltakhoz hasonló rendelkezéseket tartalmaz az európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről szóló berni egyezmény [3] 6. cikke:

„Minden egyes Szerződő Fél megteszi a megfelelő és szükséges jogi és közigazgatási intézkedéseket a II. mellékletben felsorolt vadon élő állatfajok speciális védelmének biztosítása érdekében. E fajok tekintetében különösképpen tiltott:

a) a szándékos befogás és tartás és a szándékos elpusztítás összes formája;

b) a szaporodó és pihenőhelyek szándékos rongálása vagy elpusztítása;

c) a vadon élő állatok szándékos megzavarása, különösen a szaporodási, ivadéknevelő és téliálom-időszakokban, amennyiben a megzavarás ezen Egyezmény célkitűzéseinek szempontjából jelentős;

[...]" [4]

3 – 1979. szeptember 19-én írták alá, ETS 104. sz., a Közösség az Európai vadon élő növények, állatok és természetes élőhelyeik védelméről szóló egyezmény megkötéséről szóló 1981. december 3-i tanácsi határozattal erősítette meg (HL L 38., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 11. fejezet, 14. kötet, 280. o.).

4 – Az egyezmény csak angol és francia nyelven kötelező. Az angol nyelvű változat a „*deliberate*", a francia nyelvű változat pedig az „*intentionelle*" fogalmat használja a szándékosságra, míg a német szöveg mind az „absichtlich", mind a „mutwillig" kifejezést. [A jelen lábjegyzetnek a magyar szöveg szempontjából nincs jelentősége.]

III – A tényállás, a pert megelőző eljárás és a felek kérelmei

7. A kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás tárgya a rókák hurokcsapdával történő vadászatának engedélyezése. Itt a Salamanca megyében Aldeanueva de la Sierra településnél található SA-10.328 vadászterületre vonatkozó 2000. január 10-i, illetve a 2002. december 13-i engedélyekről és az Ávila megyében Mediana de la Voltoya településnél található AV-10.198 vadászterületre vonatkozó 2001. május 24-i engedélyről van szó. Mindkét megye a Castilla y León régióban található.

8. Az egyes engedélyek előírják, hogy csak rókákra lehet vadászni. A hurokcsapda fékező berendezése megakadályozza a befogott állatok megfojtását. A csapdákat naponta, lehetőleg a kora reggeli órákban ellenőrizni kell.

9. A Mediana de la Voltoya településnél található AV-10.198 vadászterületre vonatkozó 2001. május 24-i engedély 2001. május 3-ától június 15-ig volt érvényes.

10. Az Aldeanueva de la Sierra településnél található SA-10.328 vadászterületre vonatkozóan már a 2000. január 10-i engedély is kiegészítően előírta, hogy a rókákon kívül minden más esetlegesen befogott állatot haladéktalanul szabadon kell ereszteni. A csapdákat csak egy „agente forestal" [5] jelenlétében lehet felállítani vagy áthelyezni. A 2002. december 13-i engedély módosítja az engedélyt, és további feltételeket tartalmaz. A csapdákat ezt követően csak úgy nevezett vadőrök („guarda de caza" [6]) állíthatják fel, illetve helyezhetik át. Folyópart közelében nem szabad csapdát állítani. A csapdák helyét az engedély kiadását követő 10 napon belül be kell jelenteni a vadászati hatóságnak.

11. A Bizottság panaszok alapján szerzett tudomást az engedélyekről, és 2001. április 19-én, valamint 2001. december 21-én állásfoglalásra szólította fel a spanyol kormányt. 2003. április 3-án a Bizottság indokolással ellátott véleményt adott.

12. Keresetében az Európai Közösségek Bizottsága kéri, hogy a Bíróság:

– állapítsa meg, hogy a Spanyol Királyság, mivel Castilla y León tartomány hatóságai engedélyezik fékező berendezéssel rendelkező hurokcsapdák elhelyezését több magántulajdonban lévő vadászterületen, nem teljesítette a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állatok

5 – Itt úgy tűnik állami tisztviselőről van szó.

6 – A vadőrök – úgy tűnik – olyan, különösen a vadászat terén képzett magánszemélyek, akik biztonsági szolgálatot látnak el.

és növények védelméről szóló, 1992. május 21-i 92/43/EGK tanácsi irányelv 12. cikkének (1) bekezdéséből és VI. mellékletéből eredő kötelezettségeit;

– kötelezze a Spanyol Királyságot az eljárás költségeinek viselésére.

13. A Spanyol Királyság azt kéri, hogy a Bíróság

– a keresetet a kereset tárgyának hiányos meghatározása, hiányos bizonyítékok és a feltételezett kötelezettségszegés megjelölésének hiányossága miatt – mint elfogadhatatlant – utasítsa el;

– másodlagosan, a benyújtott keresetet utasítsa el;

– kötelezze a Bizottságot az eljárás költségeinek viselésére.

IV – Értékelés

A – *A kereset elfogadhatóságáról*

14. A spanyol kormány a keresettel szemben különböző elfogadhatatlansági kifogásokat hoz fel.

15. A spanyol kormány először is azt kifogásolja, hogy a kereset tárgyát az Ávila megyében Mediana de la Voltoya településnél található AV-10.198 vadászterületre vonatkozó 2001. május 24-i és a Salamanca megyében Aldeanueva de la Sierra településnél található SA-10.328 vadászterületre vonatkozó 2002. december 13-i engedélyekre is kiterjesztették. Az első engedélyt ugyanis az illetékes hatóságok már 2001. május 29-én visszavonták. A 2002. december 13-i engedélyt pedig az indokolással ellátott véleményben említették először.

16. Ami a 2001. május 24-i engedélyt illeti, nincs jelentősége annak, hogy azt már 2001. május 29-én visszavonták-e; erről a Bizottságnak – állítása szerint – nem volt tudomása. Az engedély érvényessége ugyanis a 7. pontjában foglalt határidőnek megfelelően legkésőbb 2001. június 15-én lejárt.

17. Az EK 226. cikk szerint, ha az érintett állam a Bizottság által meghatározott határidőn belül nem tesz eleget az indokolással ellátott véleményben foglaltaknak, a Bizottság a Bírósághoz fordulhat. A 2001. május 24-i engedély azonban már jóval az indokolással ellátott vélemény 2003. április 3-i megküldése előtt sem fejtett ki joghatást. Ennek következtében Spanyolország nem

hozhatott intézkedéseket annak érdekében, hogy az indokolással ellátott vélemény követelményeinek ezen engedély vonatkozásában eleget tegyen. Következésképpen a kereset ennyiben elfogadhatatlan. [7]

18. A 2002. december 13-i engedély vonatkozásában a Bizottság ugyan kezdetben azt állítja, hogy azt az indokolással ellátott vélemény csak példaként említi, később mindenesetre konkrétan a kereset tárgyává teszi. Ezt azzal indokolja, hogy ezen engedély csupán meghosszabbítja a 2000. január 10-i engedélyt.

19. A Bizottság annyiban találóan hivatkozik a Bíróság ítélkezési gyakorlatára, hogy eszerint ő egy kötelezettségszegés megállapítása iránti keresetben kifogásolhat olyan körülményeket, amelyek ugyan csak az indokolással ellátott vélemény után következtek be, de hasonlóak azokhoz, amelyeket e vélemény említ, és amelyek ugyanazon magatartás alapjául szolgálnak. [8] Az ugyanis nem engedhető meg, hogy valamely tagállam a kifogásolt intézkedések megváltoztatásával a pert megelőző eljárás során folyamatosan késleltesse az eljárást. A 2002. december 13-i engedély módosítja és kiegészíti ugyan a hurokcsapdával történő vadászat feltételeit az érintett vadászterületen, de nem vet neki véget.

20. A Bizottság által a keresetlevélben ezen engedéllyel kapcsolatban kifejtettek nem ellentmondásmentesek ugyan, de világosan kifejezik, hogy a Bizottság ezen engedélyt a kereset tárgyának részévé teszi. Mivel az engedély a lehető legkorábban – az indokolással ellátott véleményben – említésre kerül, ezért ez a kifogás Spanyolországot nem is éri meglepetésként.

21. Amennyiben a spanyol kormány viszonválaszában előadja, hogy a Bizottság nem tehet egyes engedélyeket kötelezettségszegési eljárás tárgyává anélkül, hogy egyidejűleg megtámadná az ezen engedélyek által alkalmazásra kerülő átültető jogot, félreérti a Bizottságot a kötelezettségszegési eljárás végrehajtása során megillető mérlegelési jogkört. A Szerződés őreként a Bizottság a kötelezettségszegés megállapítását annak előadásával is kérheti, hogy valamely irányelv útján elérendő eredmény egy konkrét esetben nem valósult meg. [9]

7 – Lásd a C-525/03. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 2005. október 27-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-9405. o.) 12. és azt követő pontjait. Ezen ügyben a Bíróság elutasította Jacobs főtanácsnok 2005. június 2-i indítványát (lásd a 28. és azt követő pontokat, valamint a 24. lábjegyzet utalásait), amely különösen a 199/85. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1987. március 10-én hozott ítélet (EBHT 1987., 1039. o.) 7. és azt követő pontjai alapján tartotta elfogadhatónak a keresetet. Utóbbi ítéletében a Bíróság kivételesen a hiányosság orvoslása ellenére is elismerte a kereset elfogadhatóságát. Az ilyen ügyeket mindenesetre jobb egy tagállami gyakorlat olyan bizonyítása által megragadni, amelyekben a Bizottság már orvosolt jogsértésekre is támaszkodhat (lásd a C-494/01. sz., Bizottság kontra Írország ügyben 2005. április 26-án hozott ítélet [EBHT 2005., I-3331. o.] 32. pontját. A szóbeli szakaszban tett néhány utalás ellenére a Bizottság nem emel olyan kifogást, hogy fennállna ilyen gyakorlat.

8 – Lásd a 42/82. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 1983. március 22-én hozott ítélet (EBHT 1983., 1013. o.) 20. pontját és a 113/86. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1988. február 4-én hozott ítélet (EBHT 1988., 607. o.) 11. pontját. A törvényi intézkedések vonatkozásában lásd még a 45/64. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1965. december 1-jén hozott ítélet (EBHT 1965., 1126., 1137. és azt követő oldalait) és a C-105/91. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 1992. november 17-én hozott ítélet (EBHT 1992., I-5871. o.) 13. pontját.

9 – Lásd a C-365/97. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1999. november 9-én hozott ítélet (EBHT 1999., I-7773. o.) 60. pontját.

22. A spanyol kormány továbbá azt kifogásolja, hogy a Bizottság a pert megelőző eljárás során kifogást emelt a spanyol jognak az élőhely irányelvnek való megfelelése, a vidrától különböző egyéb állatfajok veszélyeztetése és a tányércsapdával történő vadászat vonatkozásában, a keresetet tárgyát azonban utóbb leszűkítette a vidrának a hurokcsapdával történő vadászat engedélyezése általi veszélyeztetésére. E kifogások azonban semmiképpen sem kérdőjelezhetik meg a kereset elfogadhatóságát. A pert megelőző eljárás és a kereset közötti szükségszerű egyezés nem zárja ki ugyanis a kereset tárgyának leszűkítését. [10]

23. Az érintett engedélyek vonatkozásában tett kifogások összességéből és a már nem fenntartott kifogásokból a spanyol kormány mindazonáltal azt vezeti le, hogy a pert megelőző eljárásnak jelentős hiányosságai vannak. A Bizottság ahelyett, hogy a felszólító levélben meghatározta volna az eljárás tárgyát, a pert megelőző eljárást arra használta fel, hogy a kereset tárgyát fokozatosan állapítsa meg.

24. E kifogásával a spanyol kormány azonban félreértelmezi az EK 226. cikk szerinti pert megelőző eljárás funkcióját és működését. Az igaz, hogy az állásfoglalás megtételére való felszólításnak – a „felszólító levélnek" – be kell határolnia a jogvita tárgyát. [11] Továbbá a Bizottságnak ebben az indokolással ellátott véleményben pontosan meg kell határoznia azokat a kifogásokat, amelyeket a felszólító levélben már általánosabban kifejtett, és amelyeket az érintett tagállammal szemben fenntart, miután az EK 226. cikk első bekezdése alapján esetlegesen megtett észrevételeket tudomásul vette. [12] Ez azonban, mint ahogy azt már bemutattuk, sem a kereset tárgyának leszűkítését, sem pedig az olyan későbbi intézkedésekre való kiterjesztését nem zárja ki, amely intézkedések lényegében megegyeznek a kifogásolt intézkedésekkel. Sokkal inkább ez a pert megelőző eljárás egyik központi feladata, hogy konkretizálja azokat a kifogásokat, amelyek az eljárás elején még viszonylag általános természetűek voltak, és azonosítsa azokat a pontokat, amelyeket a továbbiakban nem kell fenntartani.

25. A spanyol kormány továbbá azon a véleményen van, hogy a keresetlevél nem tesz eleget az eljárási szabályzat 44. cikke 1. §-a c) pontja követelményeinek. Ez alatt valószínűleg a Bíróság eljárási szabályzata 38. cikke 1. §-ának c) pontját érti, amely alapján a keresetlevélnek tartalmaznia kell a jogvita tárgyát és a felhozott jogalapok rövid ismertetését. [13] Ezen ismertetésnek megfelelően világosnak és egyértelműnek kell lennie abból a célból, hogy lehetővé tegye

10 – Lásd a C-279/94. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1997. szeptember 16-án hozott ítélet (EBHT 1997., I-4743. o.) 25. pontját, a C-139/00. sz., Bizottság kontra Spanyolország ügyben 2002. július 11-én hozott ítélet (EBHT 2002., I-6407. o.) 19. pontját és a C-433/03. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 2005. július 14-én hozott ítélet (EBHT 2005., I-6985. o.) 28. pontját).

11 – Lásd a C-230/99. sz., Bizottság kontra Franciaország ügyben 2001. február 15-én hozott ítélet (EBHT 2001., I-1169. o.) 31. pontját.

12 – Lásd a C-350/02. sz., Bizottság kontra Hollandia ügyben 2004. június 24-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-6213. o.) 21. pontját.

13 – Ezzel azonos szabályozás található az Elsőfokú Bíróság eljárási szabályzata 44. cikke 1. §-ának c) pontjában, amely bíróság ítélkezési gyakorlatából a spanyol kormány ezen összefüggésben idéz.

az alperes számára a védekezésül felhozott jogalapok előkészítését, és a Bíróság számára a felülvizsgálat gyakorlását. Ezért tehát azoknak a ténybeli és jogi körülményeknek, amelyeken a kereset alapul, összefüggően és érthetően közvetlenül ki kell derülniük a keresetlevélből. [14]

26. A keresetlevél jelen ügyben eleget tesz e követelményeknek. A Bizottság három pontosan meghatározott engedély ellen emel kifogást, mert azok megítélése szerint a vidrák veszélyeztetése miatt sértik az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdését és az élőhely irányelv VI. mellékletét.

27. A spanyol kormány végezetül előadja, hogy a kereset jogalap hiányában elfogadhatatlan. Ez a kifogás akkor lenne megalapozott, ha a Bizottság a közösségi jog megsértésének egyetlen esetére sem hivatkozott volna. Itt a Bizottság azonban azt állítja, hogy Spanyolország megsértette az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdését és az élőhely irányelv VI. mellékletét, tehát a közösségi jog rendelkezéseit. A spanyol kormány valójában a kereset indokolását kifogásolja. Ez azonban nem a kereset elfogadhatóságának, hanem megalapozottságának a kérdése. Ennek következtében ezt a kifogást is el kell utasítani.

14 – Lásd a C-178/00. sz., Olaszország kontra Bizottság ügyben 2003. január 9-én hozott ítélet (EBHT 2003., I-303. o.) 6. pontját.

28. Összefoglalóan meg kell állapítani, hogy a kereset elfogadhatatlan az Ávila megyében Mediana de la Voltoya településnél található AV-10.198 vadászterületre vonatkozó 2001. május 24-i engedélyt kifogásoló részében. Egyéb részeiben elfogadható.

B – *A kereset megalapozottságáról*

29. Következésképpen azt kell vizsgálni, hogy a hurokcsapdával történő rókavadászatnak a Salamanca megyében Aldeanueva de la Sierra településnél található SA-10.328 vadászterületen való engedélyezése sérti-e az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdését és az élőhely irányelv VI. mellékletét.

1. Az élőhely irányelv VI. mellékletéről

30. Az élőhely irányelv VI. melléklete az állatok befogásának, megölésének és szállításának tiltott módszereit és eszközeit felsoroló listát tartalmazza. Az emlős állatok vonatkozásában az a) pont tizedik francia bekezdése a működésük vagy felhasználásuk körülményei folytán nem szelektív csapdákat nevezi meg.

31. A felsorolt módszerek és eszközök azonban nem feltétlenül és minden esetben tiltottak, hanem csak az élőhely irányelv

15. cikke értelmében. E cikk az élőhely irányelv egyetlen olyan rendelkezése, amely hivatkozik a VI. mellékletre. Tiltja minden, különösen a VI. mellékletben felsorolt nem szelektív módszer használatát az V. melléklet a) pontjában felsorolt vadon élő állatfajok befogása és megölése vonatkozásában, valamint azokban az esetekben, amikor a tagállamok a 16. cikkel összhangban eltéréseket határoznak meg a IV. melléklet a) pontjában meghatározott fajok begyűjtésére, befogására és megölésére vonatkozóan. Még ezekben az esetekben is csak akkor tilos a nem szelektív csapdák használata, ha az az érintett fajok populációinak helyi eltűnéséhez vagy komoly megzavarásához vezethet.

32. A kereset tárgyát képező engedély a rókára vonatkozik, amelyet sem az élőhely irányelv IV. mellékletének a) pontja, sem V. melléklete nem említ. Ezért a nem szelektív eszközökre vonatkozó tilalom nem alkalmazható. Így nem állapítható meg az élőhely irányelv VI. mellékletének megsértése.

2. Az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdéséről

33. Ezért azt kell vizsgálni, hogy az engedély sérti-e az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdését. E bekezdés alapján a tagállamok kötelesek létrehozni a IV. melléklet a) pontjában felsorolt állatfajok természetes elterjedési területükön való szigorú védelmét. E védelemnek a 12. cikk (1) bekezdésének a) pontja szerint meg kell tiltania e fajok vadon előforduló példányai szándékos befogásának vagy megölésének bármely formáját.

34. A 12. cikk (1) bekezdésének a) pontjában foglalt tilalom kiterjedése vonatkozásában le kell szögezni, hogy az ott használt szándékosság kifejezés a védett állatok befogására és megölésére egyaránt vonatkozik. Ez ugyan ellentmond a francia szövegváltozatnak, amelyben az egyes számban használt „intentionelle" kifejezés csak a megölésre vonatkozik, azonban következik az irányelv azon más nyelvű változataiból, amelyeken elfogadták. A spanyol, a német, a görög és a portugál változatban a szándékosság minden kétséget kizáróan mindkét cselekvésre vonatkozik. Az angol, a holland és a dán nyelvű változatokban a szándékosság vonatkozhat vagy csak a befogásra, vagy mindkét cselekvésre. Csak az olasz nyelvű változatot lehetne a franciával egyezően értelmezni, azonban az olasz változatban is lehetséges a szándékosságnak mindkét cselekvésre történő értelmezése. Egyebekben a közösségi jogba az élőhely irányelvvel és a madárvédelmi irányelvvel [15]

15 – A vadon élő madarak védelméről szóló, 1979. április 2-i 79/409/EGK tanácsi irányelv (HL L 103., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 1. kötet, 98. o.).

átültetett berni egyezménynek [16] is megfelel az az értelmezés, hogy a szándékosság nyelvtanilag mindkét cselekvésre vonatkozzon.

35. Ezért azt kell vizsgálni, hogy az engedély összeegyeztethető-e az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdésében megkövetelt szigorú védelemmel, amelynek meg kell tiltania a vidrák szándékos befogását, szándékos megölését vagy szándékos zavarását.

a) A vidrák „szándékos" károsításáról

36. Az engedély már akkor is összeegyeztethetetlen lenne az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdésével, ha a vidrák esetleges károsítása az engedélyben foglaltak alkalmazása során szándékosan [17] történne.

37. A német büntetőjogban a szándék fogalma feltételezné, hogy a védett állatfajok megölése és befogása a magatartás *célja*. Hasonló irányba mutatnak a francia *intentionelle* és az angol *deliberate* kifejezések. E két nyelvi változat különös jelentősséggel bír az értelmezés során, mivel ennyiben a berni egyezmény összhangban van az irányelvvel. A francia *intentionelle* megfelel az *intention*-nak, amely a francia büntetőjogban [18] a szándék megfelelője. A francia jogban a szándék feltételezi mind a tett megvalósításának tudását, mind annak akarását. Az eshetőleges szándék – *dolus eventualis*, illetve *dol éventuel*, a magatartás elkövetésének tudása és az abba való belenyugvás – ezzel ellentétben kifejezett törvényi szabályozás hiányában nem azonos a szándékkal. [19] Az angol *deliberate* kifejezés a jogi nyelvezetben nem tölt be hasonló jelentést. A német szándék kifejezésnek az angolban az *intention* a megfelelője. Ennek ellenére a *deliberate* kifejezés is bizonyára magában foglalja mind a tudati, mind az akarati elemet.

38. Az élőhely irányelv 12. cikke (1) bekezdése a) és b) pontjának e szerint a – mindenekelőtt a büntetőjog fogalomhasználatát figyelembe vevő – szó szerinti értelmezése szerint csak akkor kell megtiltani egyes magatartásokat, ha azokat a védett állatfaj károsításának tudatában és akaratával hajtják végre. A gyakorlatban ezek a tilalmak csak

16 – Jelentés az európai vadon élő növények és állatok védelméről szóló egyezményről (1997–1998) (9.cikk, (2) bekezdés)(az Európai Bizottság nyújtotta be), SEC (2001) 515 végleges. Lásd még az Európai Közösségek Tanácsának és a tagállamok kormányainak a tanács keretében ülésező képviselőinek 1987. október 19-i állásfoglalását az Európai Közösség környezetvédelmi politikájának és cselekvési programjának (1987–1992) folytatásáról és végrehajtásáról (HL C 328., 1. o., 5.1.6. pont). A C-75/01. sz., Bizottság kontra Luxemburg ügyben 2003. február 13-án hozott ítélet (EBHT 2003., I-1585. o.) 57. pontja nem áll ellentétben ezen egyezmény figyelembevételével, mivel a Bíróság csak azt állapította meg, hogy ezen egyezmény átültetése nem tekinthető elégségesnek az élőhely irányelv átültetéséhez annyiban, amennyiben az egyezmény elmarad az irányelvtől.

17 – A „szándékosság" kifejezés nemcsak az élőhely irányelv IV. mellékletének a) pontjában felsorolt védett állatfajokra vonatkozó, az irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a)–c) pontjában foglalt tiltott magatartások szempontjából bír jelentőséggel. Emellett a madárvédelmi irányelv 5. cikke is megköveteli, hogy megtiltsák az Európában honos madarak szándékos megölését és befogását (a) pont), szándékos zavarását, különösen a költési és fiókanevelési időszakban, amennyiben a zavarás jelentős lenne az irányelv céljait tekintve (d) pont), valamint fészkeik és tojásaik szándékos elpusztítását vagy károsítását, illetve fészkeik eltávolítását (b) pont).

18 – Lásd a francia Code pénal 121-3. cikkének (1) bekezdését.

19 – Lásd a francia Code pénal 121-3. cikkének (2) bekezdését. A más személy tudatos veszélyeztetésének ott szabályozott fogalma az eshetőleges szándék kodifikációja.

kevés, közvetlenül a védett fajok ellen irányuló magatartással állnának ellentétben, pl.: a vadászattal, kártevőkénti irtásukkal és az állatkínzással.

39. Másrészt a berni egyezménnyel kapcsolatban felállított állandó bizottság 1989. június 9-i 1/89 állásfoglalása [20] amellett szól, hogy legalábbis az *intentionelle/deliberate* fogalmakat bizonyos körülmények között szélesebben kell értelmezni. Az egyezmény 6. cikkének b) pontja szerinti szaporodó és pihenőhelyek vonatkozásában e fogalmakat ugyanis úgy kell értelmezni, hogy azok olyan magatartásokra is vonatkoznak, amelyeket nem azzal a céllal hajtanak végre, hogy károsítsák a szaporodó és pihenőhelyeket, hanem csupán annak tudatában, hogy e magatartások valószínűleg ilyen károk bekövetkezéséhez fognak vezetni.

40. Rendszertani szempontból figyelembe kell venni, hogy az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdése szerinti szigorú védelmet kiegészíti az élőhely irányelv 12. cikkének (4) bekezdése, valamint a környezeti károk megelőzése és felszámolása tekintetében a környezeti felelősségről szóló, 2004. április 21-i 2004/35/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv [21], és különösen annak 5. cikke.

20 – Hozzáférhető az Európa Tanács honlapján keresztül, http://www.coe.int.

21 – HL L 143., 56. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 8. kötet, 357. o.

41. Az élőhely irányelv 12. cikkének (4) bekezdése előírja, hogy a tagállamok ellenőrzik a védett állatfajok példányainak véletlen befogását és megölését, és adott esetben különös védőintézkedéseket hoznak. [22]

42. A 2004/35 irányelv 5. cikke szerint a védett fajok előre látható károsodását meg kell akadályozni, ha az jelentős kedvezőtlen hatást gyakorol a kedvező védettségi állapot elérésére vagy fenntartására. Következésképpen itt olyan rendszeres eseményekről kell, hogy szó legyen, amelyek a példányok nagyobb számát érintik. Ez a kötelezettség alapvetően hivatásszerű tevékenységekre vonatkozik szándékosság, illetve gondatlanság megléte esetén, illetve bizonyos – főként ipari – tevékenységekre még ezektől függetlenül is.

43. A Bíróság a védett *Caretta caretta* tengeri teknősbékával kapcsolatos kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárás alkalmával foglalkozott a szándékossággal az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmával. [23] E szigorúan védendő

22 – Az ilyen védőintézkedésekre példa az atipikus módon a Közösség által elfogadott, a cetfélék halászat során történő véletlenszerű kifogásával kapcsolatos intézkedések megállapításáról és a 88/98/EK rendelet módosításáról szóló, 2004. április 21-i 812/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 150., 12. o.; magyar nyelvű különkiadás 4. fejezet, 7. kötet, 91. o., korrigendummal módosított változat: HL L 185., 4. o.). Ezt a szabályozást a Közösségnek kellett megalkotnia, mivel a Közösség a halászat területén kizárólagos hatáskörrel bír.

23 – Lásd a C-103/00. sz., Bizottság kontra Görögország, ún. „Caretta caretta" ügyben 2002. január 30-án hozott ítéletet (EBHT 2002., I-1147. o.). Lásd még a 412/85. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1987. december 17-én hozott ítélet (EBHT 1987., 3503. o.) 14. és azt követő pontjait: A föld hasznosításának szándéka, pl. a mezőgazdaságban, nem zárja ki, hogy egy időben megvalósuljon a madaraknak a madárvédelmi irányelv 5. cikke szerinti szándékos elpusztítása vagy befogása, tojásaik és fészkeik szándékos megsemmisítése vagy károsítása, valamint azok szándékos zavarása.

faj már csak néhány földközi-tengeri partszakaszt használ a szaporodáshoz. A legfontosabb partszakaszok a Laganas-öbölben találhatóak a görög Zakynthos szigeten. E partok tengeri teknősök általi költőhelykénti használatát hátrányosan befolyásolja, ha a tengerparton motorkerékpárok közlekednek, a parton nyugszékeket és napernyőket helyeznek el, illegális építményeket emelnek, és ha az előtte húzódó tengeri övezetben vízibicikliket és csónakokat használnak. Ezért e tevékenységek mindegyikét tiltó táblák kihelyezésével megtiltották.

44. Mivel a Bizottság a sziget felkeresésekor megállapította, hogy e zavarás nagymértékű, keresetet indított annak megállapítása iránt, hogy Görögország megszegte az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdését.

45. Léger főtanácsnok ezen ügyben tett indítványában úgy vélte, hogy a motorkerékpárokkal való közlekedés, a nyugszékek és napernyők elhelyezése és az illegális építmények emelése szándékos volt, és alkalmas arra, hogy olyan időszakban zavarják az érintett fajt, amely időszakban az a közösségi jog szerint különös mértékben védendő.[24] Ezzel a szándékosságot a mindenkori cselekvő elsődleges magatartására vonatkoztatta, nem pedig az állatok károsítására.

46. Ez a nézet azonban nem meggyőző. Az élőhely irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti szándékosság fogalma a védett állatfajok tiltandó károsítására vonatkozik. E fogalom jelentése majdnem teljesen kiürülne, ha elegendő lenne, hogy az állatok károsítása egy másra irányuló szándékkal végrehajtott cselekvésen alapuljon. Ezen túlmenően az élőhely irányelv 12. cikkének (4) bekezdése, valamint a 2004/35 irányelv 5. cikke szerinti kiegészítő védelmi rendelkezéseket is messzemenően megfosztanánk gyakorlati hatásuktól, ha *minden* olyan, az élőhely irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja szerinti károsítás tilos lenne, amelyet szándékos magatartással okoznak.

47. Az ítélet a szándéknak egy másik fogalmán alapult. Mivel a parton elhelyezett tiltó táblák *ellenére* közlekedtek kismotorral, és alakítottak ki kikötőhelyeket, ezt a Bíróság a szaporodási időszakban levő tengeri teknősök szándékos zavarásának értékelte az élőhely irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) és b) pontja értelmében.[25]

48. Ezt a következtetést úgy lehet érteni, hogy a szándékosság már akkor is megvalósul, ha a cselekvőnek az eset körülményei miatt tudnia kellett volna, hogy magatartásával védett fajokat veszélyeztet. Ezzel már a puszta gondatlanság is szándékosságnak

24 – Lásd a C-103/00. sz., Bizottság kontra Görögország, ún. „Caretta caretta" ügyre vonatkozó 2001. október 25-i indítvány EBHT 2002., I-1147. o.) 57. pontját.

25 – Lásd a Caretta caretta ügyben hozott ítélet (hivatkozás a 23. lábjegyzetben) 36. pontját.

minősülne az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdése értelmében.

49. Azt mindenesetre nem lehet feltételezni, hogy a Bíróság olyan szélesre akarta volna kiterjeszteni a szándékosság fogalmát, hogy a szándékosság a cselekvő akaratától függetlenül megvalósulhasson. A szándékosság fogalma ugyanis mindhárom vizsgált nyelvi változatban erős akarati elemet tartalmaz. Ezért a megjelenített tényállást úgy kell értelmezni, hogy a kismotorok és csónakok használói a figyelmeztető tábláknak köszönhetően feltételezhetően tudták, hogy a teknősöket veszélyeztetik. E tudatból egyúttal az is levezethető, hogy legalábbis belenyugodtak abba, hogy károsítják a védett teknősöket. A szándékosság kritériuma ezért az, hogy ismert volt-e a védett állatfajok veszélyeztetése, és ennek ellenére abba belenyugodtak-e.

50. A szándékosság fogalmának a büntetőjogi szándékosság fogalomra való további leszűkítése ellentétes lenne a „szigorú védelem" fogalmával, amelyet az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdésében felsorolt tilalmakkal kell megvalósítani. Az olyan védelem, amely a közösségi jelentőségű fajok megölését, befogását vagy zavarását csak néhány, közvetlenül e fajok ellen irányuló magatartás esetén tiltja, azonban megengedi, hogy nagyszámú egyéb cselekmény során e fajok károsításába tudatosan belenyugodjanak, nem nevezhető „szigorúnak".

51. A Léger főtanácsnok által javasolt értelmezéstől eltérő bírósági értelmezés nem vezet az élőhely irányelv 12. cikke (4) bekezdésének, valamint a 2004/35 irányelvnek a kiszorításához sem.

52. Az élőhely irányelv 12. cikkének (4) bekezdése ugyanis a szándékosság fogalmának ezen értelmezése mellett azokat az eseteket fogja át, amelyekben nincs meg a belenyugvás a védett fajok veszélyeztetése vonatkozásában. Az adott esetben szükséges védő intézkedések különösen abban állhatnak, hogy felvilágosítás és figyelmeztetések által megteremtik a megfelelő veszélyeztetéstudatot.

53. Ami a 2004/35 irányelvet illeti, ott a megelőzendő károsítások vonatkozásában szűkebb az 5. cikk szerinti védelem, azonban a szükséges szubjektív elemek vonatkozásában jelentősen szélesebb. Megelőzni ugyanis csak az ilyen élőhelyek és fajok kedvező védettségi állapotának elérésére vagy fenntartására jelentős kedvezőtlen hatásokat kell, míg a 12. cikk (1) bekezdése szerinti tilalmak azokra a károsításokra is vonatkoznak, amelyek kevésbé intenzív hatással járnak, mivel csak egyes példányokat érintenek. A 2004/35 irányelv szerinti megelőzési kötelezettség

mindazonáltal főszabály szerint a gondatlan magatartásokra is vonatkozik, bizonyos – lényegében ipari – tevékenységekre pedig még szándéktól vagy gondatlanságtól függetlenül is. A szándékosság fogalmának a Bíróság általi értelmezése így megakadályozza, hogy védelmi hézag keletkezzen az egyes példányoknak az élőhely irányelv 12. cikke szerinti védelme és a populációknak a 2004/35 irányelv szerinti védelme között, meghagyva azonban a 2004/35 irányelv saját alkalmazási körét.

54. Ennek következtében akkor kell a védett állatfajok szándékos károsításából kiindulni, ha a károsítás olyan magatartásból ered, amelynek során a cselekvő tudott a védett állatok veszélyeztetéséről, és abba belenyugodott.

55. A szándékosság e fogalmába a Bizottság által előadottak is besorolhatóak. A Bizottság úgy véli, hogy olyan területen, ahol a vidrák jelenléte bizonyított, a nem szelektív eszközökkel történő vadászat nem tekinthető egy védett faj nem szándékos vadászatának. A rókára való hivatkozás puszta formalitás.

56. A Bizottság ezzel arra az objektív kockázatra alapoz, amely a nem szelektív vadászati módokhoz kötődik. Ebből vezeti le implicit módon a védett állatfajok veszélyeztetésébe való belenyugvást. Ez a következtetés mindenesetre csak akkor elfogadható, ha a vadászok tudták, hogy e fajok példányai előfordulnak a mindenkori vadászati módszer alkalmazásának területén.

57. Jelen ügyben mindenesetre nem áll rendelkezésre elegendő támpont annak megállapításához, hogy a vadászok a hurokcsapdák kihelyezésekor tudtak volna a vidrák veszélyeztetéséről. Míg az tudott volt, hogy Zakynthos partszakaszai a Caretta caretta tengeri teknős földközi-tengeri kevés költőhelyeinek egyike, addig a felek között még mindig vitatott kérdés, hogy egyáltalán előfordulnak-e vidrák az itt érintett vadászterületen. A közigazgatási eljárás során a Bizottság a vidrát még csak mint egy további érintett fajt említette, és főként az ibériai hiúzt *(Lynx pardinus)* állította az előtérbe. Az ellenkező bizonyításáig ennélfogva a vadászokról sem feltételezhető, hogy tudatában lettek volna a vidrák vadászterületeiken való előfordulásának és ebből adódóan veszélyeztetésüknek.

58. Ezenkívül Zakynthos partszakaszán olyan tiltó táblákat helyeztek el, amelyek a kérdéses magatartást kifejezetten tiltották. Ezzel szemben jelen ügyben a hurokcsapdák felállítását még engedélyezték is. Ezért a vadászoknak abból kellett kiindulniuk, hogy várhatóan nem kerül sor jogszabálysértésre.

59. Következésképpen a vidráknak a hurokcsapdákkal történő vadászat általi esetleges károsítása nem minősíthető szándékosnak.

b) Az engedéllyel szemben támasztott követelményekről

60. Kérdéses mindenesetre, hogy egy állami engedély már akkor is összeegyeztethető-e az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdése szerinti szigorú védelemmel, ha az engedélyezett magatartások nem ütköznek szükségszerűen az a)–d) pontban kifejezetten felsorolt tilalmakba.

61. A Caretta caretta tengeri teknősre vonatkozó ítélet e vonatkozásban is értékes utalásokat tartalmaz. Ezen ítélet szerint ugyanis Görögország az élőhely irányelv 12. cikkét azáltal is megszegte, hogy a zakynthos-i helyi védelmi rendelkezések elégtelenek voltak ahhoz, hogy biztosítsák a teknősbékák hatékony védelmét szaporodásuk során. [26] Ezenkívül Görögországot azért marasztalták el, mert az állandó jogsértésekkel szemben nem juttatta hatékonyan érvényre a teknősök védelme érdekében fennálló szabályozásokat. [27]

62. A tagállamok következésképpen nem korlátozhatják tevékenységüket általános, az élőhely irányelv 12. cikke (1) bekezdésének szövegén alapuló tilalmak felállítására. Sokkal inkább arra kötelesek, hogy bizonyos körülmények között különleges szabályozásokat is elfogadjanak és végrehajtsanak annak érdekében, hogy egy védett fajt megvédjenek meghatározott területeken, ha ezek a területek a faj fennmaradása szempontjából különös jelentőséggel bírnak, és a faj ott különös kockázatoknak van kitéve. [28]

63. A Bizottság a jelen ügyben ugyan nem követeli meg a vidrák védelmében ilyenfajta helyi védelmi rendelkezések meghozatalát, illetve végrehajtását, kifogásolja azonban a hurokcsapdával történő vadászat engedélyezését.

64. Ha azonban a tagállamok akár arra is kötelesek lehetnek, hogy aktív különös, helyi védelmi rendelkezéseket hozzanak és hajtsanak végre a védett állatok érdekében, akkor engedélyezési tevékenységük keretein belül annál inkább figyelembe kell venniük, hogy az engedélyezett intézkedések károsítják-e a védett állatfajokat.

65. Az élőhely irányelv 12. cikke (1) bekezdésének e preventív alkalmazásánál nem

26 – Lásd a Caretta caretta ügyben hozott ítélet (hivatkozás a 23. lábjegyzetben) 27. és azt követő pontjait.

27 – Lásd a Caretta caretta ügyben hozott ítélet (hivatkozás a 23. lábjegyzetben) 39. pontját.

28 – A Bíróságnak alaposan át kell majd gondolnia a Caretta caretta ügyben hozott ítélet (hivatkozás a 23. lábjegyzetben) erre vonatkozó értelmezését a C-518/04. sz., Bizottság kontra Görögország, ügyben (közlemény a HL C 57., 2005., 15. oldalán).

lehet meghatározó, hogy a mindenkori elkövetők a védett állatokat szándékosan károsítják-e. Sokkal inkább az a döntő, hogy az illetékes hatóságoknak abból kell-e kiindulniuk, hogy az engedélyezett magatartás az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdése szerinti megtiltandó károkat fog-e okozni. Ha ez az eset forog fenn, akkor az érintett engedély csak az élőhely irányelv 16. cikkében előírt eltérések feltételeinek betartásával adható ki. Ellenkező esetben az illetékes hatóságok közvetve megsértenék az élőhely irányelv 12. cikkének (1) bekezdése szerinti tilalmakat.

66. Az illetékes hatóságok e kötelezettsége nem előfeltételez büntetőjogi értelemben vett szándékot. A szándék szubjektív eleme egy hatóságra nem alkalmazható. E hatóságok sokkal inkább arra kötelesek, hogy rendelkezzenek a legjobb elérhető tudományos ismeretekkel.[29] Bizonyos körülmények között szükséges lehet további információk beszerzése annak érdekében, hogy az általános ismeretek alkalmazhatóak legyenek az adott esetre.

67. Ezek alapján azt kell vizsgálni, hogy a spanyol hatóságok a hurokcsapdával történő vadászat további információk beszerzésére irányuló intézkedés nélkül történő engedélyezésekor kiindulhattak-e abból, hogy a vidrákat nem éri károsodás.

68. E kérdés elbírálásakor a Bírósághoz benyújtott teljes anyagot figyelembe kell venni. Bár a spanyol kormány először a viszonválaszában adja elő kifejezetten, hogy a térképészetileg a Salamanca megyében Aldeanueva de la Sierra településnél található SA-10.328 vadászterületen ábrázolt patakok gyakran nem szállítanak vizet, ezen állítás mégsem olyan új bizonyíték, amelynek késedelmes felajánlása az eljárási szabályzat 42. cikkének 1. §-a szerinti indoklásra szorul. A spanyol kormány valójában már az első felszólító levélre adott válaszában előadta, hogy a vidra előfordulása a terület sajátosságai miatt valószínűtlen. Ezt az állítást a vizek kiszáradására tett utalás magyarázza. Ezen túlmenően a Bizottság először csak az válaszában említette a kérdéses patakokat.

69. Ami azokat a publikációkat illeti, amelyeket a spanyol kormány a viszonválaszában és a Bizottság az írásbeli szakasz lezárása után nyújtottak be, ezek a szó eredeti értelmében nem bizonyítékok. Itt csak olyan közismert tényekre tett hivatkozásokról van szó, amelyek mindenkori álláspontjukat hivatottak alátámasztani.

29 – Lásd a C-157/89. sz., Bizottság kontra Olaszország, ún. „vadászati időszakok" ügyben 1991. január 17-én hozott ítélet (EBHT 1991., I-57. o.) 15. pontját, a C-3/96. sz., Bizottság kontra Hollandia, ún. „IBA-jegyzék" ügyben 1998. május 19-én hozott ítélet (EBHT 1998., I-3031. o.)69. és azt követő pontját és a C-79/03. sz., Bizottság kontra Spanyolország, ún. „vadászati mennyiségek" ügyben 2004. december 9-én hozott ítélet (EBHT 2004., I-11619. o.) 41. pontját.

70. Az e bizonyítékok vizsgálata után fennmaradó kétség a Bizottság terhére írandó, mivel a kötelezettségszegés megállapítása iránti eljárásban neki kell bizonyítania a közösségi jog megsértését. [30]

71. A felek között vitatott, hogy az SA-10.328 vadászterületen előfordulnak-e vidrák. A Bizottság olyan standard adatlapra hivatkozik, amelyet a Natura 2000 hálózathoz tett területi javaslathoz a spanyol hatóságok a Quilamas területre állítottak ki. Eszerint előfordulnak vidrák a javasolt területen. Quilamas területe több mint 10 000 hektár. A vadászterület ugyan közvetlen szomszédságban van a terület északnyugati részével, de a Quilamas nagyobb folyóvizei, pl.: az Arroyo de las Quilamas, – úgy tűnik – délkeleti irányba szállítanak vizet. E folyóvizek és a vadászterület között hegyvonulatok helyezkednek el több száz méteres szintkülönbségekkel. [31] Ezért valószínűtlen, hogy e vízrendszerek populációiból vidrák keresnék fel a vadászterületet.

72. A Bizottság mindenesetre rámutat arra is, hogy a Mina patak átszeli a vadászterületet, és a Zarzosa és Media patakok a vadászterület közelében futnak. E patakok – úgy tűnik – a Quilamastól nyugatra fekvő vízrendszerekhez tartoznak, amelyekben szintén bizonyított a vidrák jelenléte. [32] A spanyol kormány mindenesetre azt hozza fel a Bizottság által előadottakkal szemben, és ezt senki nem vitatta, hogy e patakok rendszeresen kiszáradnak. E vonatkozásban a benyújtott tanulmányokból kitűnik, hogy vidrák olyan patakokat, amelyek csak időszakosan szállítanak vizet, esetenként ugyan igen, de alapvetően alig használnak. [33]

73. Ezek alapján a vidrák előfordulása a vadászterületen a rendelkezésre álló ismeretek alapján nem zárható ugyan ki, de eléggé valószínűtlen.

74. A hurokcsapdával történő vadászat engedélyezésével összefüggő kockázatok megítélése során a vidra előfordulásának valószínűsége mellett a vadászati módszer

30 – Lásd a C-6/04. sz., Bizottság kontra Egyesült Királyság ügyben 2005. október 20-án hozott ítélet (EBHT 2005., I-9017. o.) 75. pontját egyéb hivatkozásokkal.

31 – Lásd a térképet a http://www.dipsanet.es/provin/MapaSalamanca2003.pdf alatt.

32 – Lizana és társai, in: Ruiz-Olmo és Delibes, *La nutria en España*, 1998., 118. o.

33 – Lizana és társai, in: Ruiz-Olmo és Delibes, *La nutria en España*, 1998., 118. o. Ruiz-Olmo és Delibes ugyanott, 205. o., mindenesetre hangsúlyozzák, hogy a kiszáradó vizek növekedő mértékű vidrák általi használata Spanyolország sok részén megfigyelhető.

objektív kockázatát és az esetleges károk jelentőségét is figyelembe kell venni.

75. A spanyol kormány érveivel ellentétben ténylegesen fennáll annak veszélye, hogy vidrák kerülnek a csapdákba, és ennek során életveszélyesen megsérülnek. [34] A spanyol kormány mindenesetre hivatkozott egy publikációra, amely arra enged következtetni, hogy viszonylag valószínűtlen, hogy a szárazföldön elhelyezett csapdákkal vidrákat fogjanak. [35] Úgy tűnik, sokkal gyakoribb, hogy a vidrákat elgázolják, vagy hogy varsákban és hasonló halászati eszközökben megfulladnak. [36] A hurokcsapdák szakértő személy közreműködésével történő felállítása, és annak tilalma, hogy azokat part menti területeken helyezzék el, tovább csökkentik a csapdákból eredő kockázat mértékét.

76. Ezenkívül úgy tűnik, nem vitatott, hogy a vidraállományok Salamanca megyében – mint ahogyan Spanyolország legtöbb egyéb régiójában és Európa egyéb részein is – a múltbeli erős visszaesés után jelenleg újra gyarapodóban vannak, vagy legalábbis stabilizálódnak. [37]

77. Összefoglalóan tehát meg kell állapítani, hogy a vidrának az SA-10.328 vadászterületen már a puszta előfordulása is kevéssé valószínű. Ezenkívül azt a kockázatot is inkább csekélynek kell tekinteni, amelynek az a vidra van kitéve, amely esetlegesen mégis felkeresi a vadászterületet. Ha végül mégiscsak befognának vidrákat, az ugyan sajnálatos lenne, azonban a vidra populációjának kedvező védettségi helyzetét tekintve Salamanca megyében, nem lenne jelentős kár. [38] Következésképpen a Bíróság rendelkezésére álló információk alapján abból kell kiindulni, hogy a vadászati hatóságok további információk beszerzésére irányuló intézkedés nélkül feltételezhették, hogy a hurokcsapdával történő vadászat engedélyezése nem veszélyezteti a vidrákat.

c) Következtetés

78. Következésképpen az élőhely irányelv 12. cikke (1) bekezdésének Spanyolország általi megsértése nem állapítható meg. A keresetet ezért el kell utasítani.

34 – Lásd a BBC 2005. május 3-i tudósítását egy hurokba került vidra haláláról, http://news.bbc.co.uk/1/hi/england/cornwall/4511053.stm, valamint az International Otter Survival Fund 2003. május 3-i jelentését, http://www.otter.org/Update.html, egy vidrának szívtágulat miatt bekövetkezett haláláról, amelyet a hurokcsapdával való többórás küzdelme okozott.

35 – Palazón és Ruiz-Olmo, in: *II Jornadas SECEM 1995.*, 67. o.

36 – Lásd Saavedra és társai, in: *V Jornadas SECEM 2001.*, 125. o.

37 – Ruiz-Olmo és Delibes, in: Ruiz-Olmo és Delibes, *La nutria en España*, 1998., 212. és azt követő oldalak.

38 – A vidra ebben különbözik a Caretta caretta tengeri teknőstől, amely már csak nagyon kevés földközi-tengeri költőhelyet használ, és a különlegesen ritka, csak Spanyolországban előforduló ibériai hiúztól.

V – A költségekről

79. Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére. Mivel a Bizottság pervesztes lett, a spanyol kormány kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

VI – Végkövetkeztetések

80. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a következőképpen határozzon:

„1. A Bíróság a keresetet elutasítja.

2. A Bíróság a Bizottságot kötelezi a költségek viselésére."